

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az emzágos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Pályázat.

A „Köztelek” szerkesztősége

100 korona pályadíjat tűz ki

a parasztgazdaságok számára legmegfelelőbb trágyatelep és trágyakezelés czímű közleményre.

A pályamunkának ki kell terjeszteni a trágyatelep építésénél figyelembe vevendő körülményekre, nemkülönben, hogy minő kezelésben részesítendő a telepen a trágya azon időtől kezdve, midőn a telepre kerül, egész addig, míg az a szántóföldre kihordatik, mindig a kizsgádzak viszonyaira való tekintettel.

A közlemény a „Köztelek” alakja szerint legalább hat, legfeljebb nyolcz hasábra (520—680 sor) terjedhet.

A pályaművek beküldésének határideje április 30-ika.

A pályaművek nyomdai szedésére készen (a papir egyik oldalára) jól olvashatóan írva, névalírás nélkül, jelzővel ellátva és a szerző nevét, foglalkozását és lakását tartalmazó jellegző levélke kíséretében a „Köztelek” szerkesztőségéhez (Budapesti Köztelek) a fentjelzett határidőig beküldendők.

A pályaművek megbírálására a szerkesztőség elmeleti és gyakorlati szakembereket kéri fel.

A pályadíjat nyert munka a szerkesztőség tulajdonja és szerzőjének a 100 koronát rögfön kiutalványozzuk, fenttartván azonban azt, hogy a művet külön leanyomatban is terjeszthessük.

A pályadíjjal kitüntetett munkán kívül az esetleg többi alkalmasak is

közöljük és a szokásos tiszteletdíjban részesítjük.

A czikk szövegéhez szükséges ábrák teljes rajzban (fekete tus, vagy jó fekete ténna), esetleg világos, érthető vázlatokban mellékelendők.

Budapest, 1898. márczius hó 10-én.

„Köztelek” szerkesztősége.

Gazdasági tanulmányut Oroszországra.

Az 1899. év május és június havában a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” hat hetes gazdasági tanulmányutat tervez rendezni Dél-Oroszországra.

A tanulmányut czélja azon vidékek felkeresése és tanulmányozása, amelyek mezőgazdasági szempontból nemcsak Szövetségre” hat hetes gazdasági tanulmányutat tervez rendezni Dél-Oroszországra.

A tanulmányut iránt az orosz mezőgazdasági körökben is igen élénk az érdeklődés s ugy a moszkvai, mint a szent-pétvári császári gazdasági egyesületek a rendezés munkálataiban közreműködésüket készséggel felajánlják.

A tanulmányut költségei teljes ellátással együtt maximálisan 600 forinttal előirányoztának.

A tanulmányut csak akkor fog megtartatni, illetve a rendezési munkálatok csak akkor fognak meginditatni, ha előzőleg legalább 20 részvevő jelentkezik.

A résztvevők maximális száma 40, mi-

után egy nagyobb társaság együtt tartása és rendez el látása idegen és ismeretlen viszonyok között nehézségekbe ütközik.

Az érdeklődők részvételiüket bejelenthetik az OMGE. titkári hivatalánál.

Ez előzetes bejelentés nem kötelező csak tájékoztató. Ha a kellő számú jelentkezés beérkezett, ugy az illetők egy értekezletre fognak egybeihivatni s csak kedvező határozata után fog a részvételi díj bizonyos százaléka bekérteni s az előkészületek meginditatni.

Tavaszi állatvásárok sorrendje.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a f. év tavaszán rendezendő állatvásárok a következő sorrendben fognak megtartatni:

IX. tavaszi luxuslovásár (a Lótenyésztés emelésére alakult Tattersall r.-társasággal karöltve rendezve) márczius hó 29, 30 és 31-én a Tattersall istállóiban, bejelentések lejártak, 290 drb ló lesz beállítva.

X. tavaszi luxuslovásár május hó 15, 16 és 17. napján a Tattersall istállóiban, bejelentési határidő május hó 1-ig.

V. díjlovaglási és díjgrúttási verseny, május hó 25-én a Tattersall verseny pályáján.

Közös, vagy önálló vátérület?

Napjainkban, midőn a monarchia másik államával köntendő egyezségnek függöben lételevel olyan kérdések uralkaj az egész politikai helyzetet, melyeknek súlypontja a mezőgazdaságnak érdeke körül forog, nekünk gazdáknak is nemcsak jogunk, de kötelességünk némileg beleavatkozni a politikába anélkül, hogy érdemes közölgényünket a „Köztelek” politizálás vétségébe sodorjánk.

Mert félig már eddig is, rövid idő alatt pedig egészen ott állhat az ország az előtt a kérdés előtt, hogy odaadja-e ismét ki

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-kört sarok.

ADRIANCE PLATT & Co. NEW-YORKI

világhírű gépgyárosok:

kizárólagos képviselőisége

Fűkaszáló,

Marokrakró arató és

Kéveköttő aratógépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Több évi tapasztalat után bebizonyított, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legelőcsú és legtekélyesebb permotegőp a Vermorel-féle

„ECLAIR”

permosopora permetező, mely eddig minden versenyen az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 20 forint csomagolásal.

Aussig li „Közéglécz” 22 1/2 ft métermáskánél, „Raftalános” 42 kr métermáskánél.

Késécek elkerülése végett kérjük a megrendeléseket már most előjegyeztetni.

tudja mennyi időre várméleti önállóságot cserélbe azon mezőgazdasági előnyökért, melyeket a közös várméleti hível látnak az Ausztriával való várméleti közösséggel? Sőt amilyen megelégedéseményes időket élünk, midőn már eddig kevésbé híjja annak, hogy osztrák testvéreink magok nekünk meg (ősi)jait Bözörményi Laszlónak, Simonyi Ernőnek kurucz-programját, könnyen lehet, hogy a fenntebbél meg különösebb helyzetbe, abba a helyzetbe jutunk, hogy „malgré nous” nyírel kell töltnék az önálló magyar várméletet, mert osztrák testvéreink az meg hogy teszik, mert ilyen vasott kölykökkel akkor sem lehet birni, ha szeszlyük úgy hozzá magval, hogy nekik most nem kell a vajkenyér, csak a száraz kenyér.

Magunknak gazdáknak is kötelezősügnök hozzájárulni a törvényhozás tényezőinek és a kormányknek is kötelezősége nemcsak megengedni, de provokálni, hogy ezidőreztir beleavatkozasson a politikába, mert fellérekedtet existenciális kérdéseinknél fogva a mi érdekeinknek nevében, vagy legalább ürügye alatt sűnnek-főznek, valamint a politika beszorjakönyháján. Az országkann minden politikai pártya valia, sőt a kormánykann valia, azaz, hogy a közös várméletet 45 millió értékű osztrák iparzikknek behozatásával elnyomja iparunkat s a vélemények csak ottágának el hosszabb s rövidebb irányban, hogy mezőgazdasági termelésünknek vesztesége lenne-e, s mennyi vesztesége lenne az önálló várméletnek?

Tehát úgy annál a kérdésnél, hogy a lehetséges Ausztriával a kiegyezés, gazdasági terményeink érdekében mennyivel lehet és szabad az ipart megterhetni? valamint annál a kérdésnél, hogy ha akarva nem akarva élnünk kell nemzeti önállósággal, akkor meg fogják az ország, mint kalitkájából megfosztott madár hogy fog megélni szabadságában? a mi érdekeinknek kell döntő súlytal birniök, ha ösztínék a reánk való hivatozások. Tehát akaratlanul is politizálunk, sőt a mai politikai kérdéseinknek leveleivel foglalkozunk, ha tárgyaljuk a magunk nemzeti önállóságát, sőt az özsözetségen éhletének meg úgy általunk az ország megélethető-e külön vármélet alapján?

Úgy vagyok meggyőződve, hogy ha csak mi rajtnak fog állni s csak arról lesz szó, hogy példabeszéd szerint a kormány és az országgyűlési többség, melyük újokat haragjak meg az ipart vagy a mezőgazdaságot, akkor meg fogják harapni mindkettőt, sőt a harmadikát is, a nemzeti méltóságot, de a hasonlat sántításánál fogva nem saját kezeken, hanem e sokat szenvedett országkann kezén. Ha csak ezelőt a kérdés előtt állnánk, akkor mint nemzeti „*pium desiderium*” az önálló várméletet beszélnék sem tartanánk meg, illoteleg helytelenövének egy gazdasági közöny keretében.

De miután a Lejtánutl események s fejleményei lehetőségen színdöben töltnék fel akaratunk elleni felszabadításunkat, időszórókat tartom gazdaságunkból hozzájárulni, hitem szerint egy többségre jutó lévél felszórókat helyreállításához, akár önállóvájárulni.

Tapasztalunk, hogy meg azok közül is, kiknek régi politikai meggyőződése a külön várméletnek üdvössége, ma már sokan ellágyulnak ezen kérdésnél azon argumentumokkann hitása alatt, melyek ez ellen felhozhatkann mezőgazdasági szempontból. Lévél felszórókat hogy miután Magyarországon minden ereje mezőgazdaságának boldogulásának javik, hát csak maradjon az az önálló vármélet továbbra is jólrogunk gyantán emlegetben, a gazdák érdekeit pedig biztosítsuk gyakorlatilag.

A „*Hazánk*” mint agrárdelekeinknek legfontosabb szónöve a feltehetően hönepök óta annyira változatos irányt követ, hogy egyik ezikkében a külön, másik ezikkében a közös várméletnek kívánálóságára konkludál, a „*Köztelek*” pedig, mint híj tolmácsolója az ÖMGE. nézeteknek, határozatosan

a közös vármélettel mellett foglal állást. *) De zemélyes tapasztalásom lévén arról, hogy a „*Köztelek*”, mint pártönküvli organum megbeszélhetlen tárgyalógassággal nyitva tartja ajtajait, minden ellenzőké vélemény számára, ha úgy találja, hogy annak eszméjébe szorogtatására lehet az ügynek reménylen, hogy a t szerkesztőék ezuttal is türelmelen fogja részesíteni a nagy többségnek nézetével ellenzőké véleményem nyílvánítását.

Született agrár vagyok, mert nemcsak őselmeknek szadokköt, de nekem is egyetlen kényeskedés, hogy az országkann megengedjék a földnek mivélése s mégis a nagy többséggel ellentétben híve vagyok az önálló várméletnek. De nem azért, mintha az annyiszor elmondott pro et contra argumentumok közül úgy amint azok csoportosítást lettek, vagy helyesbeseben mondva: úgy amint a föld fel lett állítva nyomósabbakkann a helyesbeseben találnak azokat, melyek az önálló vármélettel mellett hozhatkann fel gazdaságunkban, hanem azért, mert ezen dolgokkann megélethetben nézetem szerint egy bámulatrémítő tévedést találók. Ez a tévedés kísérletben lepleben annyira járkel közöttünk, hogy meg kell állapítanunk az országkann megengedni, midőn már előre tiltakozunk gazdasági önrendelkezésünknek lehetősége ellen.

Mitől félünk leginkább a külön várméletnél? Attól, hogy iparzikknek megvámalozását visszatöröláséket Ausztria megvámalozás drágábbban is inkább orosz, román és balkán terményekéig fog folytatni? Ez ellentétes az igazság rejlik Kossuth Ferencz ama találó mondásában is: „*hogy nem boldog az osztrák saját gyomrát megadóztatni*”, de még bizonyosabb szerintem az, hogy az elvesztett osztrák piac helyett könnyen találnánk kártevőnek a mi grád államunkat. De mert szabad rendelkezésünkkel Német- és Franciaországkann vámmentesen vagy vámmérsékekkel bebecsotott iparzikkaink viszonozatálata fejéneben kétséget alig szenvedhet nyersterményeinknek, hasonló beszedatásában ezen államokba. Hiszen a német és francia gabonávmokkann nem a magunk földjéről, hanem államháztartási kalkulációkann nem megengedni érdekelből jötték létre, ez az érdekel és számitás pedig halomra dő, mihelyt többit ajánlunk mint kérünk. Ezek a piacok leszállított vámmal pedig csak félrekel talán az osztrák piaccezal?

De hagjuk ezeket, mert itt vagy rászóroló akadályok, átmeneti megélethetősékokről sokat lehet beszélni. Az említetnek nagy eszűző tévedést nem ezekben találom, hanem abban, hogy azok, akik az önálló magyar várméletű fölének, mindig egy nehezen elviselhető, könnyen végeles, nagy és rémületes vámháborút talán magok előtt Ausztra és Magyarország közt azt akarva, „*sook új cout*”, magam sem csatlakozom adig, mint fenfent említett módon nyugaton az osztrák piacczal még többitörő piacokat nem szerethetünk, mert a vak játéknak híve én sem vagyok. De hát minek rémítjük magunkat? Hol van az megírva, hogy a külön várméletet annyik jelent, mint a különválasztás éhletnél? hazoz Ausztria és Magyarország között? Deak Ferencz sem itéte ilyennek, mert különben közöségi meggyőződéssel inprognált lékvelé s ezzeivel a 67-es törvények között nem engedett volna helyét az önálló várméletnek, nehogy valamikor megvonthassa a birodalmi egységet. Mivrelőt talán annak oly szabadsága, fordítomakra vezethető veszétt hírt köelleni éppen most, midőn osztrák hangok is kezdik az özszi birodalmi megélethetünk, egyik alkalmazható módjának megjelöni? Valamint a privát embert önállóság, szabadsága még nemcsak nem fogjátja, de nem is ösziözi arra, hogy emnélfogva mindjárt kényeslégen monjon birokra

szomszédjával úgy áll ez a szabadrendelkezéshez jutni nemzetre is.

A szabadságok fogalma inkább az önévédelem, mint a támadásra való jogosultságot fejezi ki. S nekünk nincs is szükségünk másra, mint jogaink önvédelmének gyakorlatára, nemelgazdasági szempontból sem. Csak kezünkbe vehessük természetesen önévédelemünk fejevreit, úgy és annyik használhatunk abból, amennyire észszerűleg, sőt, ha úgy teszünk méltányosabból vagy akár lovagiságból használhatunk, vagy akaratunk használni. Legrosszabb esetben az önévédelem alapján ajánlott egykedvéseinket, vagy a nyújtott kezvévényeket mint így, tiz évről-tiz évre össezvezeközött állapotunkban. Sőt még szivesebben s nagyobb késszéggel, mert egyrészt a hatalom, melyekg birtokában lennénk, mindenkor impozánsnak és gazdasági egységesnek 10 évre való törvényes kikötés mellett mindenkor nagyobb nehezetekkel jár a változó viszonyokhoz való alkalmazkodás kölcsönös megbánások, károsodások esetében.

Pedig, hogy ilyen esetek is vannak s lehetnek, azt fenförgő egykedvéseink alkalmazásával meg lehet tenesztelni. Kéi külön vármélettel rendelkező állam között kevés nehezetéggel jár 10 évnél rövidebb időre szóló egyezség, könnyebben vehető fel mindenkor a szerzőj színezetel nem vaktió kereskedelmi közökben, könnyebben eszközölhető időközbeni változások. Mindezek pedig sokat érthető dolgok, mert az egymástól megvámalozott s még arra is vezethetnek, hogy megtanulják egymást kölcsönösen tisztelni.

Magyarország szadokköt a leigazott állapotában, a birodalomkann mostoha gyermekeként megzokta a kiskorúskott, kölcsönösen gazdasági tekintetben. Ausztria, mióta az isten megteremtette, a magyarokkann még mindig oly tarbakarabassággal hordotta össze népét, valamint tengeráradatokat a conglomera földrétegetek, soha állami önállósággal, sőt abszolut egységienégen jellegével sem birt államig, csakis elkényeztetett egyik gyermeke volt a birodalomkann. Kéi kiskoru egy fedél alá s egy háztartásba kényszerítve a természet törvényeivel fogva nem tehet egyebet, mint hogy egymásra irigykedik s a helyes és méltányos érintkezés pontokkann keresése és megtalálása helyett, csak a közös hatalomkann keyeirett verseng. A reánk erőszakolt közös háztartásból megvámalozás egy eszengéshellen győlése, hanem örök örök a kizárta az okos és méltányos gazdasági kiegyezés, mert ember s nemzeti jogainkann megélethetése s ezeknek mérlegelése helyett az adott viszonyok Ausztriát mindig csak a hatalom részrehajlásának ellenérsége fogja utalni.

Magyarországon mindkettőket, tevék gazdaságilag önállóvá mindkettő államot a monarchiának s meg vagyok győződve arról, hogy ha csak egymáskann belétására s jóakarata leszünk utalva s souverain hatalmat találnék egymásban, jobban meg fogunk egyezni a természetfog alapján, mert nagykoruk között inkább megvámalozás, amely s okos egyezség. Egyen meg közöttünk az apai osztrák mindjárt okosabban lehet beszélni osztrák testvéreinkkel, mint közös háztartásban a jó papának pártfogása mellett.

Nem építek fellégyarákat, mert gazdasági önállóságunk esetén sem osztrák testvéreinknek nagyobb szabadsága és okos egyezség. Egyen meg közöttünk az apai osztrák mindjárt okosabban lehet beszélni osztrák testvéreinkkel, mint közös háztartásban a jó papának pártfogása mellett.

*) Azon feltételek teljesítése esetén, melyeket a IV. országgyűlési gyűlésnek a vámmérségek alap-feliratai gazdánk köztölt.

területtel, mert legrosszabb esetben béke okért örendekelésből, saját akaratunkból is adhatunk az oszték irántak annyi kezdetem, amennyire szükség van a dualizmus melóhjának. De feltétlenül nyernék a jövő esélyeinek könyebb kihaználatásában s feltétlenül csak nyernék erőkölség önállóságunknak megvalósulásában. Pedig hát ez ez csak valamik, kel hogy valami legyen a magyar ember előtt, hiszen nemcsak számító gazdák, ezredéves hazánkban íta is vagyunk.

Nincs hát az ok senkinek gazda szempontból sem félni a külön vánterülettel, mert egyszerűről csakadásáig úgy ágrószakadtak vagyunk, hogy mi csak nyertünk változás esetén, másrészt a dualizmusunk legelőfálatás hível is meggyogódhatnak abban a tudásban, hogy akkor is ok fogják alkotni a politikai pártoknak nagy többséget s e szerint így is, úgy is megvárosolhatjuk a békét, a bírodalmi egységet az áron.

Részemről már önállóságunk eszméjének realizálásában is találak nyereséget, mert emellett öntudatunknak feltétlenül úgy a külföld, mint nemzetiségű honfitársaink előtt s mert ezeknél fogva egy szűbb jövőre csirjék is rejthetnek magában.

Mocséry Imre.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

A XV. tenyészállatvásár.

I.

Díjazással egybekötött állatvásárainkra valami létezőnyomás nehezedik. Csak alighogy tudomásul vehetük a hízott állattaláltnak kel rendbeli kértelben fiasokját, is már sajnosan tudomásul kel vennünk azt, ime, hogy az idei tenyészállatvásár az előbbiektől mógtó maradt.

Az utóbbi 5 év felhajását az idevel összehasonlítva, s milleniumi kiállítás nem tekintve, ime ilyen statisztika keletkezik:

1892-ben körülbélül	800 db állat
1893-ban	1000 " "
1894-ben	1100 " "
1895-ben	754 " "
1897-ben	600 " "
1898-ban	450 " "

Hogy a milleniumi kiállítást követő első évben a számban való esőkkénés tetemes volt, azt vissza lehetett vezetni egyfelől éppen a nagyserű milleniumi kiállítás hatására és arra, hogy az az követő évben, elsőkéve májusban tartatott, s fel kellett tartatni, hogy a tenyészváros a késletlen akörig már tudatott, és a vásárló is fedezte ez ideig, szükségletét. De mit szóljunk a számban való további tetemes esőkkénéshez ez ideig, amikor a vásár a tavasz nyitválat tartatott, amikor az ország állatállományában (viszonyitva más évvelhez és évszázakhoz) ugyiszóván „egész dühögőtt” s mikor a tavalyi kicsi felhajás mintegy sarkanytat kellett volna, hogy képezzen az idén a nagyobb felhajásra.

Hízen vajna vizsgálhatnók magunkat avval, hogy akinek kellett, beszerezte a tenyészanyagot a tenyésztelekben jóval a vásár előtt, és hogy a tenyészanyagot már pro dukált anyagán az új év két első hónapjában, megkímélve minden, a kiállítás jár költséget és fáradságot és kikülvé netáni bosszúságot is, mely az embert az eféle versenyzésben sokszor méltán éri, sokszor meg méltatlan is érheti.

Érdekes is volna kideríteni, hogy így áll-e hát valóban a dolog, mert ha így áll, (megtétosannak az érdekeltek nyilvánított), úgy hajgunk fel a budapesti tenyészállatvásárokunk márcziusban való rendezésével s tegyük annak idejét februárius közepére és ha ez esem használ, úgy szaktisunk egyáltalán a tenyész-

állatvásárral, mint ilyenel és rendezzünk díjazással jógy kiállítását, a tenyészállatvásárt pedig utalnak kiállításra, neti marha-vásárra, ahol a tenyészállatok egészen elkülönítve 8 naponként felvehetők ma is és még beállítathatók lesznek ezután is azok részére, akik a fővárosban kívánják fedezni ebbeli szükségletüket.)

A díjazással összekötött évenkénti állatkiállítás természetesen, nem fog esem eladni, sem a venni szándékú olyannak tekinteni, ahol állatot adni-venni egyáltalán nem lehet, de bizonyára első sorban olyannak fogják tekinteni, ahol az állatok színe-javának tenyészítői kelnek bírokra első sorban az elismerésért, az erőteljes áladalért s csak másodsorban azért, hogy eladják állataikon esetleg itt és ne másból adjanak túl.

A tenyészállatvásárt, mely komoly emberek komoly bíralatának alapján díjak kiadásával kapcsolatos, úgy látszik a tapasztalatból, nem célszerűtlen közönység vásári nívóra leszállítani hanem magasabb színvonalon kel megtartani. A tenyészállatvásár, azon meggyőződéssel, hogy emellett ami uzalás tenyészállatvásárral éppen azért, mert nem tenyészítők is részt vesznek abban, hovatovább vesztit ideálisabb formájából, t. i. kiállítás karakteréből s mindinkább közönység vásári nívóra silyed és ma már olyan se hisz, se hal, amely vonzó mógy nem gyakorlóan ha a vásár akar maradni, el kel egytlen mellébe a díjazást, ellenkező esetben pedig vásár jellegét nem publikíván, kiállításnak kel nemesteni, ami az adás-vevést semmiképp se zárja ki, de kizárja azt, hogy akár lényeges, akár lényegtelenebb formában konkurálhassanak a bíralat terén a hazai tenyésztelevek a külföldiekkel s a professzionisták impertórk, akik ellen természetesen semmi kifogásom nincs, mint az, hogy konkurrenzijuk az ilyen kiállításos díjas vásáron a résztvenni szándékú hazai tenyésztelevek buzdítólag távolról se hat, legelőfálatás szolgáltat, amely tanúságot bizonyára később volnánk az ideig egy külön rendezésnél, valóságos, az a tenyészállatvásáron nyujtani, amelyen azonban díjak, elismerések nem adának, hanem csak eladási és vételárak keletkeznek.

Egyéni nézetet nyilvánítottok, egyéni meggyőződésből beszéltek. Folytonosan reményit füztem magam is a mostani rendszeri vásárok felvirágzásához — talán tévedek — de úgy látom, hogy rendszerváltoztatás szükséges és vásároknál, hogy a szükséges eredmény elérhető legyen.

Az OMGE, bizonyára maga is elérkezettnek fogja látni az időt arra, hogy a 15 év alatti állatok mintegy ötvenen, nem ötvenen, újabb megváltás-alá vegye ezt az ügyet s megtalálja a helyesebb módot a segítségére.

A bemutatott állomány csekély száma engem — mint észrevehető — nem azért éjt kétségbe, mivel lehetnének tartom, hogy kis kvantumban, nagy leheszen a kvalitás; ellentétben a minőség ellen versenyt, nem a mennyiség ellen — nekem nem sok kifogásom van az idén se, mert úgy gondolkozom, hogy mindenki olyan kalappal köszön, a milyen van neki; ám az aztán elszomorító, hogy egy országára szólt a 43 díjat és 4 arany, 4 ezüst, s 8 bronz érmet, azoknyílv elismerő okleveleket — a minőség ellen versenyt, nem a mennyiség ellen — a résztvevőkre sarkalint többet 18—20 hazai tenyészőnél.

Ha pusztán csak az volna a cél, hogy az ide összehordott állatok okvetlenül gazdát cseréljenek, ugyis volna panaszra okunk elég: de hát ha nem eszlódom, ezelnék a vásárral a nem versenyt kelő, és ezelnék, érvel az ország állatállományának fejlesztése a tökéletesedés terén egy felől az ambíció emelésével, másfelől az érdem elismerésével.

* Réskorlónk ugyan ezt semmiféle ártékesébb tenyészanyagú bíró tenyészőnek ép a marhavásárral hiányos rendezésénél fogva ajánlani nem tudók.

Szerk.

és avval, hogy az egyetlen országos jellegű tenyészállatvásár az állatok elitéljének gyűléseire legyen, s a egyen feladatokat elvégezzenek. Állatalkalmak a legjobb minőségű lehetőleg nagy számban, s itt legyen gyűjthető ismeret a sikereim, el kérdemendyekből.

Nem lehet tagadni, hogy így irányban van is hatása, különösen előbbi években, a szóban forgó vásármak, de ma már ott is vagyunk, hogy egyáltalán annyit el lehetett volna kiadni s p. a. üzenégy darabból álló magyar marha csoportban díjak kel adni egy 2 éves bikának, mint arnyalgónak.

Az alacsony vásári nívó miatt nem áll sorompóba itt az ország számos eszlendő türengsítője, hogy bemutassa győfőrvit vadakat; nem tört magát, mint törti külföldön a dírség, tenyészítői bírnév után ugyiszóván senki, mert valószínűleg a bíralat terén is oly túlságos szigorú vagy rendeztet láni, ami elkedvetleníti s a nagyközönység közönyben is, már zérusa silyed lelkesedésre.

Bizonyára nagyobb anyagú áldozatokkal is jár a résztvevők sonyhgy azt a várható anyagi siker, az elérhető elismerés és dícsőség fedezhetné.

Itt az ideje, hogy mindeszt és sok egyebet fontolóra vegy reformáljuk ezt az ügyet az előit, mielőtt későnek nem bizonyul.

Monostori Károly.

Egészben nem osztjuk czikizkő nézetét, mert ha a vásár díjazással van egybekötve, a kiváltásnál, mivel a bíralat által az anyag már osztályoztatik se ez a vásár nyívatj emeli s nem a vásár szállitja le a kiállítás nyívatj. Más tenyészők hatnak a sikertelenségre, így a folyton kapkodó és változó tenyészanyagok, melyek megállapodottsággal meg nem van bírnak, hanem valóságos dívatbörtönnek számok alvéte; így a egyelő befolyások túlságos érvényesülése folytan beállt elkedvetlenedést st. Egyébrínt magunk is reformálódónk tartjuk a tenyészállatvásárok ügyét s igen kívánatosnak fogjuk, hogy minél többen nyíltan szóljanak ki ezen kérdéshez.

Szerk.

SZŐLŐSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Angyal Desz.

Dínytermelés.

A dínyve délvideki származásának fogva tenyésztelehek sok meletget igényel, azért termeléseinek határa nem éri el még a nagy határt sem. Legmelegelőbb a 30°—40° szélességi fokok közé eső terület; de amint hazai tapasztalataink is tanúsítják, nálunk még 48-ik északi szélességi foknál, sőt azon felül is, oszkorú eljárással, termelhető és úgy minőségű, mint mennyiségre elég elégségt, sőt mondhatni, jó termést ad. Deit éntérsorában azonban szabad földben már meg nem érik. Ezen kedvező körülményt kellene kihaználnia gazdálkodással és kertészkedéssel foglalkozó közönységünknek, mert ott mindenkor vevőkre találhatunk ugyan, hogy ott különösen a görögdínynek az mint a múlt év hamburgi kertészei kiállításán is tapasztalható volt, nem ismeri a lakosok nagyirése; — de mert a fejlett közlekedési viszonyok ezen termények gyors szállítással lehetővé teszik, módunkban van új piacot hódítani dínynek számára, s a magunkkal ezáltal jóvedelmi forrást biztosítani.

A dínynek két fajjátit termelők, az sardán és a görög díny (Cucumis melo) és a görög dínyét (Cucurbita Citrullus). Mindkettőnek, különösen a sardándínynek keresztözös utján igen sok változványa jött le, úgy, hogy azok száma az ezert jóvel fölé haladja.

Kereskedelmi szempontból kiváló silyt kel feltélni arra, hogy a vidék jellegének és hírnevé-

hogy a gyümölcsnek az az oldala is megörjen, amelynél eddig feködt. Ilyenkor a dinnye alá cserepelt vagy deszkadarabot is tessék, hogy minden oldalán jobban legyen és ne rothadjon. — Ennek azonban, különösen, ha rendszeresen forgatjuk azt, — lényegesebb jelentősége nincs. Néha a dinnye nem fejlődik rendszeren, hanem egyik oldala lapos marad, vagy meg is görbül. Ilyenkor a lapos oldalt vagy a görbülés belső szélét késél jó sűrűn, de nem nagyon mélyen bemetszjük, s ha pár (3 — 4) nap múlva nem látunk, hogy ezen metszések táglának, ismételték azt. Ez azért kívánatos, mert értékesítésénél csak a szép, formás egyedeink van becse. A sárgadínyéék éréseinek jele az, ha az érése előtt volt zöld, fehér vagy sárgás színebe a sárga szín vegyül, illatot fejleszt, szártól leválik, vagy ha nem válik is, megnyomva a gyümölcsnek a szárral ellenzők végét, ha ez puha, — leszakítjuk, mert éret. Türelvessé kitalálásra valamivel a teljes érése előtt is leszakíthatjuk, nagyon korán tenni ezt azonban nem szabad. A görgördinye akkor éret, ha annak a szár mellett levő két kacsja valamint az inda végén levő kacs szárad, ha sulya könnyebb lesz, vagy ha tenyerünkkel összerúvva sajátságos reccsogó hangot ad. Magot mindig azokból a példányokból szedünk, amelyek a fajjelleg legjobban mutatják, épek, formásak, egészségesek és kitűnő ízűek.

A kézzel vagy kanállal kiszedett magot a hűtéll együtt friss vízbe tesszük és pár óráig álljuk. Amint a magok a vízbe kerülnek, a csúromással a héliből kiszűrik és tiszta vízbe megmossuk. Azok a magvak, amelyek a víz felszínén usznak, rendszeren léhák, csiraképleteknek ezért ezeket elhajthatjuk. A magok verőnény napon megszárogatjuk, mert itt szép ferőznük lesz. A teljesen megszáradt magot vízben — vagy víz nélkül — a vízbe eláztatva szárjuk, szélős helyen tartjuk el vetésig, ügyelve arra is, hogy abban az egerek kárt ne tegyenek.

Mig a kerti termelésnél a talajminőség nem jászték nagyon lényeges szerepet, mert módunkban van azon segíteni, addig a szabad földben való *nyágyban termelés*hez a talajt jól meg kell választani. A dinnye a szabad földben, lehetőleg déli lejtőn szert. A sárgadínye a humuszdos feleke honok vagy vályogtalajban diszlik jól, kiválólag szereti a gyepötérst és erdőrtást. A görög dinnye inkább a laza, homokos talajt igényli, szürke és sárga homokon is jól diszlik. Összezt jól meg kell trágyázni a talajt és lehetőleg mélyen tisztítani. Tavasszal a szántást ismételték jól a megfogások. Április végén megkísérleljük a vetést. Ezt vagy trágyaalajjal készült fészkebe, vagy anélküibe, avagy különösen laza homokban, fészék nélkül eszközöljük. Sárgadínyénél a sor- és távolság 3 m., a görgördinyénél legalább 4 m. legyen. Egy fészekbe 3-4 magot vetünk. Mintegy 8-10 nap múlva minden fészekbe ismét tesszük magot, hogyha az első vetésből származó rászk netalán elfagyának, ezek azokat pótolják. A további ápolás a talaj gondos porhánytalanság, gyommentesítésből, kellő öntözésből, az idők előzéstőlből és széllökők elleni megvédésből áll. A dinnye a tavasszal fogva ennél a művelésnél a kultúrát nem végzik, ámbár itt is jóhatás volna. Több éven át ugyanazon talajon dinnyét termelni nem lehet. Mintegy 5-6 év múlva kell arra a dinnyetermélssel visszatérni.

Kedvező időjárás mellett egy kat. hoidon mintegy 1500—2000 db dinnye lesz olyan, amely értékesíthető is. Eszerint a nyers jövedelem 200—300 frt között várható. Többet most, hogy a termelési költség aránylag csekély, a dinnyetermelés hűadatos foglalkozás.

Révész István.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

A részleges és ennek egyszerű vizsgálata.

Egy idő óta meglehetősen sűrűn találkozunk a részleges hamisításra vonatkozó hírekkel és figyelmeztetésekkel. Emellett közeledik az idő is, amikor a gazdaközönség, kivált a szőlőművelők ezt az anyagot a permetezéshez használatba veszik, s így nem lesz fölösleges róla egyhármán szó közzélni.

A részleges hamisításra távol sem oly gyakori és nem is olyan könnyű dolgot, amit azt sokan hiszik. Azok a hamisítások, melyek a legutolsó években alulrottnak intézetében felfedeztetek, s melyek, úgy látszik, a fentemlítt hírek és figyelmeztetések alapján szőlőművelők is részleges hamisítás, vagy részleges névadás alatt forgalomba hozott anyagokk észlelték, hanem olyan, részvegyületeket tartalmazó szereknek, melyek peronosporin, azurin s más élefe nemek alatt árultattak s ajánlottak.

Tyemerkő mutattuk ki, hogy jó részben a czélnak meg nem felelő, tehát értéketlen anyagot tartalmaznak kóvetékek.

De ha a részleges névadás alatt forgalomba hozott anyagok szándékos hamisítása nem is gyakori, elég sokszor elő fordulhat az, hogy tisztalatlán anyagot árulnak, melytől kevesebb, határos részvegyület (kénvasas rezet) és e mellett talán olyan anyagot tartalmaz, melynek névnyerve nézve káros hatással is lehetne.

A leggyakrabban előforduló tisztalatlanság, mely az u. n. adomanti gálicnak pláne rendszer, és nagy mennyiségben előforduló alkatrészét képezi, a *vasgálic*.

Ez az, melyre első sorban ügyelnünk kell, ha czélnak tartjuk, azud elől (mért forrózást) meg azonban oly könnyű, hogy kimutatása még nem végzetése sem okozhat nehézséget, amint hogy egyáltalában kis figyelemmel a részleges tisztaságát könnyen lehet konstátálni.

Tekintünk mindenekelőtt szabályának, hogy részlegesít *poralék*ben nem fogadjunk el. Csak az *azurin* részleges, amely *szép kézzel* részlegesből áll. Porrá zúzott anyagba könnyen lehet valamit keverni, jegeztek közé bajsón!

Ha itt-ott találunk is jegezecet, amelyek egyes pontokon elmállottak, elhomályosodtak, fehéresen vagy zöldeken foltozottak, ez még nem ok arra, hogy visszatartsunk. A részleges jegezecskéjé és szép két színe ugynevezett *szép kézzel* részleges függ. Ennek egy részleges állásukban könnyen észlelve, úgy hogy bizonyos foku elmállás csaknem kikerülhetetlen.

A jegeztek közül végynék ki egynehányat és tiszta papírosraolpon törjük össze, de ne valamit *vaseszköz*vel, hanem tiszta fadarabokkal, vagy *szép kézzel* részleges. Az összezúzott jegezecskéket tegyük p. o. egy fél kávéskanálnyi és tiszta pohárba és öntsünk rá szobahőmérséknel álló *szérvizet*, tíz-huszor annyit s aztán többszöri felkavarás közben hagyjuk állni mindaddig, míg a részleges feloldódik.

Ezen kézzelnyel oldathoz öntsünk *ammóniaks vizet*. Kezdetben ugyan kézzelnyel csapadék képződik, de ez több ammóniaks viz hozzáadására, kivált ha a folyadékot felkavarjuk, gyorsan feloldódik és az egész folyadék gyönyörű, azurkék, tiszta, átlátszó oldatot fog képezni, ha a részleges nem tartalmazott *vasat*.

Ezen oldatban eleinte fehéres, kavarszó közből gyorsan zölde, végre barnaszínű csapadék lesz látható a folyadékban, mely több ammóniaksoldattal hozzátevé után sem fog eltűnni.

Ezen egyszerű és biztos vizsgálathoz nem kell tehát egyéb, mint *szérvizet* (esetleg párolt víz, mely minden gyógyszeriatlan kapható), egy közönséges ivópohár és ammóniaks-

oldat (salmiak szesz, liquor ammonii caustici, vagy ammónia pura liquid). Ezt minden gyógyszeriatlan, vagy droguistádnál néhány krajczárért lehet kapni.

Megjegyzem még, hogy czélszerű az ammóniaksoldatot védegős üvegeben tartani, mert a parafeudót csakhamar elroncsolja. A fent többször említett kavarszóka pedig jó kis üvegdobozban használni.

A részlegesnek itt közlött egyszerű megvizsgálási módszerét alkalmazva minden nagybunka nélkül gyorsan és biztosan állapíthatjuk meg annak tisztaságát, a mely esetben biztosan lehetünk egyszerűsminél erősebb, hogy a részleges a minőségesség megfelelő mennyiségű kénvasas rezet is tartalmaz.

Dr. Liebermann Leo.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A költözési munkábeosztás. Mint ahogy a legutóbbi hivatalos kimutatások igazolják, Németországban a költözési biztosítás immár hatalmas gyökeret vert. A véletlen baleset ellen biztosított egyének összes száma az időr szertir 17,905,190 lélek. Ezek közül az iparos osztályok tartoznak körülbelül 6 millió ember, vagy 10 millió a mezőgazdaság s erdészetek valjja mestersége. Az 1896-ik évi 85,000 balesetnél többet kártalanítottak. Szám szerint az ipar terén konstátáltak legelő balesetet. Tavaly összesen 233,319 esett volt. Mint ahogy előrelátható volt, a költözési biztosítás elterjedése óta (1898) a balesetek száma növekedett, főleg a könnyű testi sérülések esete sokszorozódott. Az adminisztrációs is kiadások s a kártalanítások fedezése 5,065,230 márkányi többletet volt szükséges, mint az előző években. A biztosítottak összesen 73% millió márkányi összeget reprezentáltak. Így a porosz munkások között a költözési s munkáletelésig eseten biztosítva van. Az 1896-ik évben a vidéki pénztárak 25,402 elagottnak s 60,662 munkáletelésnek biztosították a meglehetősen, összesen 85,964 évi sorély nyújtásával. 1891-től, amióta a törvény életbe lépett, egész 1896 dec. 31-ig összesen 490,620 évenkénti évtárazást hajtott végre. Majd egy fél millió elagott vagy munkáletelésen munkos lón tehát segítve, vagyis inkább a nyomtatók, éhhalálól megmentve.

Tekintve azonban, hogy a vasut és bányamunkások külön biztosítási szervezetei volt, úgy bátran legelőbb 520,000-nek a szegegyelt munkások száma.

A költözési biztosítás intézménye a nemzetgazdálk által fenntartással lett fogadva, sőt kétértelműk fenntartásával s ime azt látjuk, hogy a németeknél földet terjeszt a munkáseg között. A 40 kerületi pénztár évente átlag 50,489,477 márkával segítélt tagjai.

Az Egyesült Államok. Mulkorai szemlében rámutatunk a német termelők jellemére, mely az Amerikában lenedület vérv czukorépatermelés miatt mutatkozik. Most a „D. T.” közlése nyomán látjuk, hogy az aggodalom legalább is jogosult, mert a németek csak tavaly 87,750,000 márká éva czukor exportáltak Amerikába, mely üzletnek, ha az aggodalom okadatlóan jöroében vége szakad, líy gránis mennyiségű egyéb iránt előzőleg még sohasem szállítottak ki. Megjegyzendő azonban, hogy a Dingley bill tavaly június hónapban lépett életbe, holott a feltüntetett áru az év első sesterében lett exportálva.

Negyon hibető, hogy a német gazdának nem csak az amerikai czukorépatermelés, hanem az élethelepett új vámtarifák sem leszek nyírok.

Az amerikai trichinás hus. Miután a németek konstátáltak, hogy az amerikai gyümölcsöskész a *San-Jed* paizettit czéplélték át, most a porosz lapok azt újafogják, hogy az

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

amerikai husáru nagy mértékben trichinás s aival a kérséssel fordulnak a kormányhoz, még mielőtt hosszú ideig kell a német lakosoknak túlni, hogy az amerikai trichinát tönkreteszék egérszűkítéssel? A kormány azt a hibát követte el, hogy megelégedett az amerikai husvizsgálattal, kiküldött bizonyos számú *Frankenschnitz Gerbhorn* a legutóbb megégett huskonkásiá bizonyítja, hogy a tengerentúli bizonylatok értékeltenek. A „D. T.” azt követeli, hogy csak az aó állatok husa keresztessen német területre, mely előtől s utána oly szorgos megvizsgálás esett át, mint a hazai állatoké. Evedik a kormány, hogy a törvény a nép kétségessége fenntartásán tartozikon.

A kereskedelmi szerződések megújítása. A kormány, valamint az összes pártok tevékenysége ezidőszakra a kereskedelmi szerződések megújításának kérdésén tárgyalnak. Mindenféle érdehető, hogy az ország közgazdasági jövőjéről van szó a mindenütt várokozó állást foglalnak el. Az agráriusok a földmiveltési minisztérium organuma után már előállított követelésekkel, melyek a következők: A kereskedelmi szerződések törlessének s minimális s maximális vámterá állítások fel. A gabonabevitel vámtára emellessék. Minő arányban, azt még ezidőszakra nem nyilvánították. Az iparosok az kereskedelmi sajtó részéről szinte nem maradnak tétlenül s a status quo megtartásának reménykednek s a kereskedelmi kamarák után hangzatosítja jelenlegi regime életrevalóságát, tehát a kereskedelmi szerződések további megtartását kérik. A statisztikai hivatal tényleg az utóbbiak ügyét védelmek. A vámomelés sürgetők, amok érveit mint hadisakat vetik vissza. Magyartok is érdekelnekben van mentő hamarabb megtudni a végleges döntést.

Csehország. A saazi kültermelők védekezése. Egy külföldi vállalkozó konzorcium közelebb kérvényt adott be a prágai polgármesteri hivatalhoz, melyben egy ózab-ban építendő kőmő szabad rakár építésére kért engedélyt. Rakatárban a kőművek árammunka elkezett komló adt ráktörzőköt, míg vagy eladatnék, hogy erdélyi helyére visszaküldetnek. „A saazi kültermelők szövetekeket” természetesen a legerélyesebben szólat fel a rakatörpítés engedélyezése ellen, mert a cseh kültermelőket látják által a veszélyeztetve. Míután a vámot az ilyen külföldi komló után csak az elárúsítás esztén kellene énteni, rendkívül sok külföldi áru torlódnék össze a rakatárban, ami nem késnék a cseh termékek árcsökkenését maga után vonni. A kültermelőket Szab vidékén se jó, sem rossz aratás nem menhették többé a biztos baktól, ha a társaság építkezése engedélyt nem kaphat országában az időszakra transzportárakat sorba beszüntítel, mert meggyőződtek, hogy feladatunk nem felelnék meg, sőt a termelőkkárára vannak, mert a külföldi termék árúsítását könnyítik. A cseh kültermelőknek, nemkülkül is német napját él, írja a „W. L. Z.”. Semmi szükség rá, hogy még a kőművek komló is rontsa piacunkat. A cseh szabványok felelőseinknek, hogy a „saazi” komló alatt nagyon sok hazai — oda szállított — erdélyi termék is értenőd, mely a világkereskedelemben csak etikette alatt árusítatik, az a saazi termék felszólalása folytán szintén inderkét védelmen részesül.

Franciaország. A mezőgazdasági szakvitai emelés érdekében. A tunisi mezőgazdasági s kereskedelmi kamará igazgatójának javaslatára. Melne földmiveltési miniszter közelebb egy dekretumot fog aláírni, mely a francia gazdasági iskolák halgatóit a legnagyobb mértékben fogja érdekelni.

A miniszteri határozat értelmében Tunisban egy gazdasági iskolát fognak létesíteni, mely 4000 hektárralgy földterülettel, berendezett gazdaságilag leendő elátva, teljesen beépítve kellő számú épületekkel, melyen a lotényés-

tés, tejgazdaságot, sertés- és baromfi-tenyésztést, szóval az állattenyésztést általában nagy szabású gyakorlatban sajátítják el azok a francia gazdasági iskolai tanulók, kik ez időszakra a francia állami tanintézetekben jártak, de ott csak elméletileg sajátíthatták el tananyagukat s mint a legjobban tanultak, igazgatói s amlatvezetők egy évi időtartamra, államközlésen küldetnek, s lesznek tunisban elátva. Ez az afrikai tanintézet tehát gazdasági pendauja lak s a római festőiskolának, hová államközlésen küldetnek évenként az „Ecoles des beaux-arts” (képzőművészeti iskola) legjobbnaké.

Az illetékes körök csak azt tartanak, a valóban kitűnő eszmének, nem e fogja pénzkerészt úgy szegni? A tunisi igazgató azonban így osztja el a kétélyeket, hogy a fiatal gazdaság összköltséget a protektorátus által véli viselneti. A francia lapok most alig gyózik elorsolni, hogy ebből a tervből, — ha csakugyan megvalósul — a francia, valamint a gramtork mezőgazdaság, mely óriási előnyt fognak meríteni. Valamennyien buzdítják a minisztert, ne hagyja magát visszaretenteni a látszólagos nehézségtől, mert a mezőgazdasági szakvitáitára hozott rengeteg áldozatok, csak akkor hozzák meg a gyümölcsüket, ha az elméleti oktatással szaturálják növendékeit, a biztos helyen szerzett gyakorlati fogásokat is elsajátítják. Mit szóljunk mi, kiknél a *13 halás* gödöllői telep életbeleptetése évekig várat magára?

A len- s kendertermelés prémiuma. Megemlékeztünk már róla, miszerint a franczi törvényjavaslatot torjesztettek a kamará az elméleti oktatással szaturálják növendékeit, a biztos helyen szerzett gyakorlati fogásokat is elsajátítják. Mit szóljunk mi, kiknél a *13 halás* gödöllői telep életbeleptetése évekig várat magára?

Az 1898-ik évtől kezdve, hat évre terjedő időszakra, a len- s kendertermelők prémiumban részesülnek, az e célra fordított összeg évenként a kétféltől ötszázszert (2,500,000) frankot felül nem haladhatja. A prémium s megbeszározása, a bevetelt terletek aránya szerint történik.

A kenderrel vagy lennel bevett terület nagyságának nyolcz aranyinak (8 are) kell lennie, hogy a termelőnek a prémiumhoz joga legyen.

A közigazgatási hatóság rendelete határozza meg közelebből a jelen törvény alkalmazását.

Bárki, ki hamis utat használ a prémium nyújtására, a jövőben mindent jogát veszti a prémiumra nézve s a csalár után szerezett díjazást hiány nélkül megteríteni köteles, azonfelül a büntetőtörvénykönyv 423. §-át szintén bűnhődik.

A francia hentesek kongresszusa. A francia hentesek közelebb tartották meg Párisban kongresszusokat, amelyen hozott határozatok közül a következőket tartjuk említésre méltónak: „Az országban gyártott mesterséges szür oly nagy fogazgatási adóval terheslések, mint a külföldiről behozott. Ne engedessék meg a borax-szal kezelt külföldi sonka behozatala. Am ha elnézik, így legyen szabad a francia henteseknek is sonkajók után anyaggyal preparálniok. A hus avagy hurkakészítésnél ne engedessék meg semmifélté hisz hazaszi. A kövágóhidak a nap bármely órájának legyenek a hentesek által használhatóak. Katonai hatóságának a kövágóhidak berendezésénél gyakorolt rendelkezési joga vonassék meg. Az állam bevásárlásánál csupán francia eredetű terméket juttassék piacra. — idegenek által zárasnak ki látnak. Végre *Államközviszt* elnökével alatt csak a sertesájból előállított zsir engedlessék közfogyasztásra.

169. sz. kérdés. A birtokomon keresztül vonuló vasúti töltés mellett az államasvutak által ültetett s nekem karit okozó akácfák eltávolítása iránt az államasvutak igazgatókól, üzletvezetőikől, esetleg az orszálmány-nökségek kél e fejlejenemen, s mely fórum elé, és mint mezőrendőri kihágás tárgyalandó-e? En a közési előjárásig után már felszólítottam az oszt. mérnököket, de még vártam sem kaptam. K. M.

170. kérdés. Kezélsem alatt levő gazdaságban van 40 hold szántóföld, melyet csak ez év május közepeig trágyázthatok meg, s még ez év őszén buzát kell belé vetni, fekete agyragynom nem szabad. Azon kérséssel fordultok gazdátársaimhoz, hogy mit vehetek ezen földbe, hogy még ez éven némi hasznót hajtsok? Megjegyzem, tengerit nem vehetek, az már ugyis sok lapás miatt, két munkáero hiányában. Nem késő-e sárga repcézt vetni, vagy fekete májost repcézt? Melyeket ezeknek miveltési rendszerre, sűrű, vagy ritka sorokban vettendő-e? a mag hol szerethető be és mennyi kell ki kat. holdba? Ha kölest termelnek mennyire aknázza az ki a talajt, lesz e utána jó buzám? F. A.

171. sz. kérdés. Gazdaságomba szeretnék lóbabot (Equina mares) termelni. Első esztendőben megveszek czéjából. Később zók tartamánynak. Kérem t. gazdátársaimat velem tudatni, magynerés szempontjából, minő soros magtváltval cseleztéri vetni. Mennyi mag szükségesit egy kat. holdra? F. A.

Szűlőessék a kapálni, hányszor és mikor? Szűlőessék mi fokánál kell az aratást eszközölni? Magterlemes czéjából nevelt lóbab szalmája értékesítőbe-mint takarmány? Mennyi magot várhatok kat. holdankint? Melyik Aradohoz legközelebbi magbeszerzősi forrás? K. L.

172. sz. kérdés. Szántóföldön kétszáz méter, joggosan ültethető-e egyik tulajdonos a másik tulajdonosnak belegeezése nélkül közvetlen a megcségre fasort? K. S.

173. kérdés. Van a kezelem alatt egy sűrű cserjés terület, mely juhlegelőül használtatott, de melyen főleg egyáltalán nem ott, ugyanmilya, hogy juhaink majdnem éhen veszték ráta. E területet három részre felosztottam, mesterséges legelő készítése céljából. Az első 20 hold kiirtatván, tavaly kán volt benne, jelenleg szép rozsa van. A terület dombos, közpötlőtségtől homagos talaj. Most az volna a kezelem, hogy ezen rozsa a juhoknak alkalmas megkeveredget e hó végezeté red vetném s tövisboronával betakarom. Erdeményes volna-e? Nem ártana-e a rozsnak? Milyen magkeveréket használnak, s magyar holdankint mennyit vessék? P.-Szt.-Márton. V. I.

Feleletek.

Vakondtúrásos rétek miveltése. (Felelet a 140. számú kérdés 2. pontjára.) Vakondtúrásos rétek megmiveltéséhez az egyszerű gazdasági borona nem elégséges, kivált ott, hol a vakondtúrások megkevényedtek, mert az egyszerű borona csakot keresztüly ugroja s csak egy részét törí fel. A henger pedig erre egyáltalán nem alkalmas.

Vakondtúrásos, zömökös, elhanyagolt réteket alapon helyre hozni egyedül a Laacke rendszerű „C. 2.” számú boronával lehet, jobban, mint bármelyi réglyával, melyeket már rég használunk. Helyükön szerkesztendő fogó hármly hepehupas tájhoz mintegy hozzá simul, kés

lap aköz fogai a vakandúrt szétvagdossák, a hátul alkalmazott vasrud a felszogatott talajt elsimítja.

Két db Lanck-féle „C. 2.” számú boronkát Kühne E. mosoni gazdasági gépgyár-ból vettem s azokat nemest-rt., letaposott legelőre és kerti utak felboronálására, de friss szántásnál a rögök szétmunkálásra is két év óta a legnagyobb meglegedésrel használom s mint kitűnő gazdasági eszköz ajánlatom.

Mezey Ferenec.

Telivér és félvér ivadéka. *(Felelet a 167. sz. kérdésre.)* Ha arról felvénkárunk azt angol telivér ménekek párosít — bár tegye ezt több nemzedéket át is — a gyakorlatban az ivadékokat mindig csak angol félvéreket nevezik. Legelőbe át a megkülönböztetés szokás tenni, hogy azt a félvéradékok, mely harmad-negyedreigen telivér apától származik, „magasvéri” angol félvéreket hívják.

Az emelt ügyben megkülönböztet $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$... $\frac{99}{100}$ vát, de ennek a praksisban mi hasznát nem veszi az ember, sőt inkább mosolygón szokása a lótenyésztésben ilyen kifejezésen. *K. M.*

Csalamádévetés. *(Felelet a 168. számú kérdésre.)* Csalamádévetésre is rendszeren azt a tengeriféleséget szokták felhasználni, melyet magtormos csudlóból a gazdaságról torvász-tingi. Általában azt mondhatjuk, hogy a rövid tenyészidővel bíró kora tengerek, kevesebb, de tartalmasabb, a későn érő tengerek különösen az u. n. lófoguk, nagy tömegű, de tápláló anyagokban valamivel szegényebb takarmány szolgáltatók. Ezen utóbbi különbség azonban oly csekély, hogy előbb a gazdaságról torvász-tingi való tekintettel a később érő bővebben termő tengereket használjuk fel a csalamádé vetésre, vagyis a gazdaságban rendszeren termelni szokottat, mint pl. a magyar tengetes is az általánosn elterjedt pignolet (melyet sok gazda hibásan cinquantinonak nevez) tengert. E nagy tömegű csalamádévetésnél a leveleiben jelzett kitűnő talajelőkészítésre való tekintettel a *Bristol lófogu* tengetert ajánlatom vetésre és később beszombolyázásra.

A csalamádéra szánt földet tessék négy részre felosztani s részelentelet (tehát 4 részel-tenben) 3 heti időközökben bevetni; az első vetést tessék április hó második felében (április utóján) megtenni. A csalamádévetés tessék 12 cm. sávortávolságra vetni, a késői vetést ellenben jobb lesz 24 vagy 36 cm. sávortávolságra kapa alá vetni, s egyszer megkapálni; kelés után a csalamádé okvetlen fogsalondó. Vétomagszükségletét két holdanként átlagban 110—120 liter a teljes sávutási vetésnél, valamint kevesebb a kapás csalamádénál.

A csalamádét rendszeren tisztán egymagá-ban vetik; valamely pedigazandó helyvesel-vel keverni azonban célszerű, különösen a korai vetéseket. E célra a Viktória borsó, vagy a felúto tavaszi takarmány borsó leg-jobb felének meg. A borsóból $\frac{1}{2}$ részt keverünk az előtett maghoz, vagy 80 liter tengetert keverünk 40 liter borsóval s egyszerre vetjük el. Megjegyzem, hogy az alacsony növények¹ tengeriféleségeket a borsó könnyen elnyomja. *Ky.*

Kárt okozó fásítás vasut mentén. *(Felelet a 169. sz. kérdésre.)* A vasut a saját területe-iret illetett fákat meg akkor sem tartozik el-távolítani, ha abból a szomszédnak netán kára származhat is. Megőrzendő körültekintéssel az-zer sem lehet. Ón nincs jogszerű semmi körülmények közt a fát eltávolítását követelni, ha azonban azok a határmegyén átnyulónak, jobban áll az átnyuló gyökereket kiánsi és ón határvonalán túlterjedő ágakat lenyesneti s el-haszalni. Kifogást ilyen ütésekkel ellen-legőjebb utrendítést szabványok alapján lehet, ha ilyen a megvény főmáll s netán az illetés módja aznak ellenkezők. *Sz. F.*

Szántóföld kihalászása őszi buda előtt. *(Felelet a 170. sz. kérdésre.)* A kérdésben a-kozott indokok alapján, mely szerint az őszi közepén betrágyázandó földbe, melybe ez öszszel még buda kerül, oly magvas növényt szeretno vetni, mely a buzának ártalmára nem lenne s rövid tenyészidővel bírna, égé-zen elfogadható mustárnak, vagy kölesnek vetése. Mert a leveleiben jelzett sárga repce az-zer károsnak érthetőek, mint mustár, s a mag-gomborkát oly későn (május végén) vetni nem lenne tanácsos. Ellenben egy mustár, mint a köles júniusig bármikor vehető s korán (különösen a mustár) kerülnek le a talajról.

A magterlesek szánt mustárt 12 cm., a késői vetést 24 cm. korába kell vetni, mert a köles vetésnél a tágröckök való vetés nálunk mindig bizonytalanabb.

A vétomagszükségletét a mustárnál 14—16 liter; a kölesnél 12—14 liter kát holdanként. A kikelt s kellően megerősödött vetést fogsal-olással meg, a mi úgy a mustár, mint a köles föltszere feltételével jó hatással lesz. Vétomágot bármely magtorekesedő utján lehet beszerzeni. *Ö.*

Lóbabó termelése. *(Felelet a 171. számú kérdésre.)* A lóbabó (Vicia faba minor vagy equina. Faba vulgaris equina) általában véve jó erőben álló földet kíván, mert különben nem fog kielégítő termést adni. Magyaréves csejzából a talaj erőállapota szerint 24—36 cm. sávortávolságra kell vetni és pedig lehe-tetleg korán. Korán (április hó első felében) azért, mert a késői fogást iránt nem érzékeny s sok nedvességet igényelve rendszeri fölcső-désre, ez irányú igényét a korai vetés esetén jobban és biztosabban kielégítheti; másrészt a korai vetés nincs annyira a mézharattal, a rozssa a a leveletelvel pusztításnak kitéve. Én a magnak vetést lóbabot rendszeren 36 cm. sávortávolságra vetem, mely esetben két holdanként körülbelül 120—140 liter mag szük-ségeltetik; a vetőgép saruit kelloképpen meg-kel terelni, hogy a mag legalább is 4—5 cm. mélyre kerüljön. A lóbabót a talaj tömő-désére, gromosodásáért a magot a vetés-kel megkapálni a fölötötes elmaradhat; kikéles után az arasznyi magtörő növényeket meg-fogsalolhatjuk, a mi szintén jó hatással van. A kapálást fogatos gépekkel teljesíthetjük, a mi a költséget tetemesen csökkenti.

Ha a hüvelyek száraz első végén megfo-tótok, akkor hozzáfogunk a megkárításhoz a k, vagy a saróval való levágással, vagy a szár kinyúlásával eszközölhető. Én a saróval való levágást jobbnak tartom azért, mert a kinyúlással a gyökerek közé tapadt föld a csejzelenél (akár nyomtatás, akár gépen való csejzelenél) a mag közé kerül s abból jórészt el-vész távolított. A kinyúlást a magoktól lóbabó kévéke töve s keresztelése révén (vagy bábokba állítva) kint marad a földön a teljes megszáradás beálltáig. A magnak szánt termést nem tartom helyesnek cséplőgép-ten kiveretni, mert a dobsínék részben eltávolít-ásán esetén is, a legutóbbi sávortávolsággal is, igen sok szem elűrik a takarmányozásra szánt magnál ez nem lesz baj.

A száraz kórón a birkák rágódnak, de általában nem vajmi sokat ér.

A kát. holdankénti termés rendkívül ingadozik s 3—10—14 q közötti ingadozik. Hogy Áradt közölködni ki termelt lóbabot, igazán nem tudnám megmondani. Báró Baratta növény-meres (poltár) és gróf Károlyi Mihály heged-mes (debró) bírtak tudom, hogy termeltek. *K. K.*

Közös meszje befásítása. *(Felelet a 172. sz. kérdésre.)* Mindenki csak a saját területére ültethet fát, tehát a közös meszje vonalára legelőjebb közös megegyezéssel. Bárból álló a fának törése, minden tulajdonos joggal használ-ható és fát fűvel, szalmával, kénnyel a saját határvonalán belül vannak. A közös meszjéről illetés maga nem tilos csejelmény,

csakhog azzal a hátrányos következményel jár, hogy a földet nem magának állít. Fűmagvakérvék birkalegelőknek. *(Felelet a 173. sz. kérdésre.)* A kérdésben jelzett viszonyok alapján következő fűmagvakérvék lenne ajánla-tó, megjegyezvén, hogy a mennyiség kát holdanként van már 20% ráadásal számítva.

Kever aránya százaslékban	Fű megevezése	Mennyiség kát holdanként lg.-ként
10	angol perje (Lolium perenne)	5
15	réli csekesz (Festuca pratensis)	7
10	vörös csekesz (F. rubra)	3
5	juh csekesz (F. ovine)	15
5	illatos horjász (Anthoxanthum odoratum)	4
15	tarackos tippán (Agrostis stolonifera)	15
20	réli perje (Poa pratensis)	55
10	kuzso (Trifolium repens)	15
5	nyulszapka (Anthyllus vulneraria)	15
5	szarvakerep (Lotus corniculatus)	1
	Összesen 310	

A külön-külön beszerzett magvak, othon nagygyűk szerint 2—3 csoportba öszszekeverve a rozsa vehetők, melynek a fogsolásnál még ártalmára nem lesz; ne tessék azonban felőrlőmórral, hanem rendszeri fogsat használni. Feltevő, hog a rozsa nem túlságosan sűrű, a szárvetést egészen jó használható, ellenkező esetben azonban csejzelszerű lenne vetőgép-ten használni, amint ez nem egy gazdaságban, ahol őszi közé vetést keveréket, szokásban van, akár sűrű, akár ritka a vetés.

Szárvetést ostén jő lesz, a keverék elvtése előtt is fogsolani s a vetés után fel-tevő, hog a rozsvetés nem túlsűrű, fogas helyett hengert használni. Éz sincs a gabonának nagyobb ártalmára, mint eről nem egy es-eten alkalma volt megegyőződni.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE költeményei: Pályázat. — Gazdasági ta-lamanyai Országosságra. — Tavaszi állatvá-sák sorrendje.	— 483
Közös, vagy önálló vánterlett? <i>Mezősír Inre...</i>	483
Állattenyésztés.	
A XV. tenyészállatvás. <i>Monostori Kártya...</i>	486
Kertészet, Szőlőszet.	
Dínytermelés. <i>Bécses István...</i>	486
Gazdasági vegytan.	
A régalás és ennek egyszerű vizsgálata. <i>Dr. Lieber-mann Istv.</i>	487
Kifűdési szemle.	487
Levelezéskör.	488
Vegyesek.	489
Kereskedelem, tözsele.	492
Budapesti gabonafőzés. — Szemlézet. — A ké-pzoni vásárlásokról kérvényezés. — a nagyban (m-gros) eladott élelmiszerek áráról. — Állatvá-sák: — Budapesti szurornaróvásár. — Bécsi vágornaróvásár. — Bécsi szurornaróvásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár. — Szekesszentújenyeket.	493

Künevész. A földművelésügyi miniszter *Beczev*z lóvát állattenyésztési felügyelői leendőki előadással megegyző k. kir. gazdasági gyökornokot a miramorszigi m. kir. állattenyésztési kerületi felügyelőgész állattenyésztési felügyelőre nevezte ki.

Crimdományozás. Ó felsége Király Gruga a föld-művelésügyi miniszterümba beosztott segédtitkárnak a miniszteri titkári címét adományozta.

Halalozás. Kise István az ada földművelés-közi volt kerületiaktárolás a hó 28-án, délután 3 1/2 órában meghalt. *Beczev Kálmán* (nagy-állású) a nagy-órvári gazd. akadémia lí. éven hallgatója détetés 24-ik évében váratlanul elhunyt.

A XV. tenyészállatvásár forgalma. A márczius 27-én zártul tenyészállatvásár formán, tekintve ana körülmény, hogy a földművelésügyi kormányzat a köztenyésztés számára szükséges állatok már a vásárt megelőzőleg bevárosoltatta, továbbá, hogy ugyanezen alkalommal egyes állattenyésztési fellegölök magánosok részére is vásárokat a birákak, nemkülönben, hogy egyes lövegy tenyésztők különül a vásárt megelőzőleg tenyészállat-árverést rendeztek, ami kétésgküvül hátrányosan befolyásolta a tenyészállatvásár eredményét, mindazonáltal kielégítőnek mondható. Felhajtott 180 drb szarvasmarha, 212 darab juh és 80 drb sertés, összesen 477 drb állat. Ebből eladtotul összesen 232 drb állat, tehát a felhajtásnak 50%-a. Az egyes eladásokat a következő kimutatásban tüntetjük fel:

E i a d ó		V e v ő	
Apponyi Géza gróf	ifj. Sváb Sándor	1 bika	375
"	Suk Dezö	1 öszö	20
"	ifj. Cséry Lajos	1 hán, 15 tehé, 5 szopós borja	324
Alcsúti főhercegi uradalom	ifj. Sváb Sándor	1 bika	140
"	Földművelési minisztérium	1 "	140
Berechold gróf	Harkányi Károly báró	12 öszö	139
"	Zschoenyi Béla gróf	2 kos	180
Biedermann Rezső	herceg Ypsilanti örök. uradalma	2 kos	100
Örv. Chorinsky Ignác gróf	Schwarcz Lajos	10	623
Déry Vilmos	Farkas Ábrahám	1	215
"	Königsquarter Hermann	1	400
"	Pécsvárdi tejszövetkezet	1	400
"	Széki Illés	1	100
Draschó Richárd báró	Streisinger Albert	2 kos	140
"	Kégl	4	329
"	Andrássy Aladár gróf	2	180
"	Kassai gazdasági egyesület	1	70
"	ifj. Cséry Lajos	4	280
Gyóni István Mihály	Strasser Zsigmond	2 kan	160
Graefl Jenő	Szolnokmegyei gazd. egyesület	2 bika	440
"	Szolnokmegyei gazd. egyesület	1 "	220
"	Loszt Kálmán	1 kan	90
"	Hunkár Dénes	2 bika	200
"	szombori Rónay Aladár	1 bika	200
"	Budapesti állatteny. felügyelő	2 "	350
"	Pestmegyei gazdasági egyesület	1 bika	300
Herberstein József gróf	Választó Ferenc gróf	12 juh	240
"	Herzfeld Frigyes	4 kos	300
"	gróf Péjacskegyes urad.	2 "	180
"	Wolfgang Alajos	2 "	180
"	Wanekheim Frigyes gróf	6 "	450
"	Csilling Géza	9 "	450
"	Kisváder Henrik	4 "	160
"	Brachfeld Lajos	4 "	160
Özv. báró Jeszenszky Jánosé	Jankovich Béla	1 tehé	250
"	Jankovich Béla	1 bika	250
"	Puchner Emil	2 öszö	400
"	Pestmegyei gazdasági egyesület	1 bika	300
"	"	1 "	250
"	"	1 "	250
"	"	1 "	250
Königsquarter Hermann báró	Czoher Gyéza	2 kan	170
"	Wohl Hermann	1 "	170
"	Streisinger Albert	1 "	85
"	Wohl Hermann	2 "	160
"	Förri Henrik	3 "	210
"	gróf Stolberg József	4 kos	340
"	Magyar Jenő	6 kos	360
"	Förri Henrik	2 "	100
"	Illés Ödön	2 "	100
Károlyi Imre gróf	Andrássy Aladár gróf	4 "	200
"	herceg Ypsilanti örök. uradalma	2 "	100
"	Víz Vazul	5 tehé, 1 bika	1080
"	Brell Géza	5 tehé	325
"	Káiz József	1 kan	75
Kornácin testvérek	Szolnokmegyei gazdasági egyesület	1 bika	300
Mándy Samu	József főherceg uradalma	4 tehé, 4 borja	350
Naubauer M. és fiaik	Károlyi József gróf	4 tehé	100
Neller Ádám	Halszky Ede	1 bika	300
Ördödy Pál	báró Harkányi Károly	1 "	350
"	Ehrenfeld Antal	1 "	400
"	Özv. báró Jeszenszky Jánosé	1 "	350
"	Szarka Géza	1 "	300
Pek Oswald	ifj. Sváb Sándor	1 kos	300
"	Földművelési minisztérium	3 bika	500
"	Somló Jakab	1 "	450
"	Menyhár Lajos	1 kan	350
"	Borkó István	5 tehé	1200
"	Ürm Közésg.	1 bika	280
"	dr. Pász Gyula	1 "	325
"	Grünwald László	1 "	275
"	Csilling Géza	1 "	350
"	Károlyi László gróf	1 "	280
"	Degenfeld gróf	1 "	280
Özv. Skablies Sándorné	Wohl Hermann	2 kos, 5 anyja	350
"	gróf Zichy szentiván uradalma	2 kos	200
"	Földművelési minisztérium	1 bika	150
Ugon Gábor	Kolozsvár városa	1 "	480
Wolf testvérek	Lówy Jenő	1 "	300

A szövetkezeti törvény. Hírlapi értesülés szerint a „mezőgazdasági és ipari hitelintézetek”-ről szóló várvárati törvényjavaslat már benyújtásra készen áll. Ez alapon igen természetesen nem foglalkozhatunk még e javaslat méltatásával, eleve is örömmel regisztráljuk azonban, hogy az eddig közzétett vált tervezetben a gazdák évtizedes kívánságáig azonban és egészen kifejezésre jutottak, habár a kitábsá bevezelt állami támogatás nem elégtelen is ki minden hozzáfűzött igényt. Tervezet szerint Budapesten „Központi Hitel-Szövetkezet” állítatik fel, amely egy millió korona értékű részvény jegyzése, illetve befizetése után kezdheti meg működését. A központi hitelszövetkezetek alapítóiként az állam egy millió koronával járul hozzá ezenfelül a pénzügyminiszter az itál mérésig

megváltási kötvényekből 3 millió koronát enged át a szövetkezetek részére alap gyantát; végül a pénzügy miniszter a szövetkezet üzleti költségei évenkénti szükség szerint 100,000 koronát utalványozhat. A központi hitelszövetkezetek követelésére kamatozó és amortizálható kötvényeket bocsáthat ki, amely kötvények értéke azonban a biztosítási alap tiszességgel felül nem haladhatja. Ilyen formán kezdetben a legkedvezőbb körülmények között 30 millió korona értékű láthatja el a szövetkezet a hitelényeket. A vidékenként alakuló szövetkezetek a központi szövetkezet ellenőrzése alatt fognak állani, mely utóbbi viszont a kormány felügyelete alatt áll. Megjegyzendő, hogy az összes utónna alakuló, vagy már meglévő és a közpönthoz csatlakozó szövetkezetek adó, bélyeg és illetékmentességgel fognak élvezni, ezenfelül a központi szövetkezet levezetésére portéménsség engedélyeztetik. Min ezen kedvezmények mindenesetre nagyon elő fogják segíteni a hitelszövetkezetek alakulását és e révén remélhetőleg a jövőben jelentős mértékben a kisemberek hitelviszonyait, a kire névben a mentes utolsó órája csakugyan elérköt.

Luxuslövásár. Az OMEGE, és a lötényésztes emelésére alakult részvényársaság által rendezett IX. tavaszi luxuslövásár a hó 29-én nyílt meg a Tattersallban, s tart. borzárólag márczius hó 21-ig. A vásárra összesen 305 drb ló hozott fel. A megnyitásra igen nagy számú közönség jelent meg s már a délelőti folyamán élénken megindult az adás-vétel. Több külföldi vevő is lejtött a luxuslövásárra s az előlekekből itélve a felhozott anyaggyrésze el fog kelti.

A Budapesti köztisztviselők fogyasztási szövetkezte folyó hó 27-én d. u. tartotta VI-ik rendezés közgyűlést, mely alkalommal az alapszabályok megfelelő módosítására a szövetkezet czégét „A magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezte” czégre változtatta és üzletkörébe, a magyar szövetkezet korona országának területén lakó köztisztviselőköt és az ország egyes városaiban hasonló czérra alakuló fogyasztási szövetkezetek támogatását is felvette.

Kizárólag pontosan adagol a

„Dicsnyő”

szénkegyfecskenő.

Minden darab jóságért és pontos adagolásáért kezeségg vállalatik.

Czim:

Schottola Ernő

BUDAPEST,

VI. ker. Váci-körút 13.

Amerikai

mezőgazdaság

letts:
SZILASSY ZOLTÁN
az O. M. G. E. szerkesztő titkárja.
A 352 oldalas, ánum papírra nyomtat, 102 képpel díszített munka.
Dobli ára 4 forint;
O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői
3 frt 50 kr.
kedvezményes áron rendelhetik meg
a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában
(Budapest, IX., Úllóut 25.)

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Pöszvetkezet.
BUDAPESTEN, VIII. József-körút 8.

Alakulat 1894. évben.
 Elnöki: TELKI GÉZA gróf. Igazgatóság tagok: ALBÉKI CSÁVOSY BÉLA.
 ANDRÁSSY ÚÉZA gróf. BUDAPOCS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, FÜSPOKY EMIL, BUREK GYULA, SZENTIRÁLYI KÁLMÁN, SZILÁSSY ZOLTÁN, SZÓNTY ZSIGMOND, Veszélgazdász SZÓNTY ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLESÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaság általános előmozdítása szertal híven megfélé hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaságörzés évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes melegezését vívta ki magának, az **Épület és általán (pausal) biztosításnál** rendkívül mérsékelt díjjal tömés megtakarítást tesz lehetővé: a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bányegyel: — minden más illeték kizárásával.

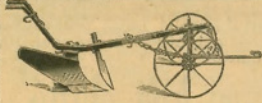
Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. Kiszádják, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön, ajánlattal terményeket biztosítják, 10% engedményben részesülnek. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapest, József körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügykegekek. 5024

Magyar 5461

Fenyőmag Pergető Intézet
 Faragó Béla, ZALA EGRSZEG.
 Kütüntetve díszklevél, arany, ezüstéremmel. Ajánlt mindennemű legmagasabb csirakéességű **Erdészeti magvakat,** a melyekért a budapesti m. kir. állami magvizsgáló állomás leletel alapján teljes szavatosságot vállal.
 Árjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozata ingyen és bérmentve.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
 1161-ot 25-ik szám.

Megpróbálás vagy más gyártmánymal való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaságörzési rendkezezésére borsítom.

Egy és több vasu egyetemes **aczélekeím** és **talajmivelő eszközeim**

olcsó ár, **elsőrendű minőség** és célszerű szerkezetüknl fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek, minél fogva gyártmányaimra a t. gazdaságörzéség figyelmét felhívom.

Arjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

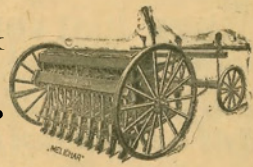
Az **„Unicum Drill”**

● egyetemes **sorhavetőgép** sokoldalú használhatóságánál, célszerű szerkezeténél fogva egész Európában ●

a legjobb hírnévnek és **legnagyobb kelendőségnek** örvend, minél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Arjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabadalmazott **kizárólagos vetőgépgyára**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68.

Egyedüli specialis ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában. Egyedüli kizárólag sorhavetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Fuchs Hermarm

tejgazdasági edények gyára **BUDAPEST,** 4760

VI., Szondy-utca 35. sz.

Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesültek.

Rendes revüm körül felsorolom:

a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetét”, a „Gazdák Budapesti Tejgyémszövetkezetét” ugyancsak az aradi, pécsi, stb. tejcsarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákkal szívesen szolgálunk.
Telefon-szám 17—35.

Vetéshez ajánlok

riczinus magot 18 frtjával, fehérnapraforgómagot 16, lenmagot 13, tarka kölest 6, muharmagot 6 frtjával 100 klg.-ként az **itteni vasuthoz szállítva.**

Postaküldeményeknél csomagolásért 20 krt számítok és csak utánvételt küldöm. 5622

Özv. Guttman Jakabné Nagy-Beeskerek.

Szőlővessző eladás.

Immense talajon termelt, poronszóra gazdag, teljesen kibérelt, kiváló minőségű szőlővessző eladás.

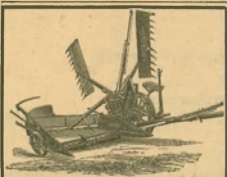
Mézeshőhő...
Olasz riesling...
Traminer...
Zöld szilváni...
Zierpfandler...
Szlankamenka...
Vörös dinka...
Kadarka ezre 4 frt.

1000-re a 5 frt.

Vessző hossza 50—60 cm, vastagsága 6—12 mm. Csomagolás nagyobb megrendeléseknél naponta, különben önköltségen, u. i. eladó. 1 éves kitérté minőségű spárgagyökér „Triumph” von Braunschweig 1000-re 8 frt és spárgamag kője 12 frt. Megrendelésnél a vételér 25 százaléka előre beküldendő.

Szőlőtintézőség

Ráczegresen, u. p. és v. á. SIMONTORNYA.

ALBION fűkaszáló gépek,

ALBION marokrakó aratógépek,

HARRISON Mc. GREGOR & Co.

angol gépgyárából,

melyek az összes hazai versenyeken kitértében részesültek, legelőbb a turkvei győzelemes arany éremmel díjazottak, kényesek.

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál,

Budapest, V., Külső Vácozi-ut 46. szám. 5406

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1897. évi termésű

Ezüst köles mag kitérté gyenge takarmányt ad;
Lnezernameg arankantest, olomzartolt;
Lóherameg, Styria mentes olomzartolt;
Fühermeg vegyűlő, mely örök legelő és mukaszalók előállításához biztos eredményhez juttat;
Óriási chinai takarmány tökmag, méltóságos panonihalmi főnapszár termelése;
Angol búkkőnameg;
Angol vadgész;
Kömésim magy. kir. áll. Ménes birtok termécei.

Elárúsít és az ország bármely részébe bérmentesen szállít.

Veninger Antal, Győrött.

Kívánatra mintázott árajánlat küldetik. 5904

CHLORBARIUM

a czinkortega ormányosa ellen

legújtanysabb ár mellett, továbbá

az állattengészetnél és gazdaságban szükségesét győgygárt és vegyszereket ajánl: 5518

Detsinyi Károly droggyártó és kereskedő Budapest, Fűrdő-u. 10.

Árjegyzék kívánatra szolgálók. — Pontos címezést kérés.

Eladó birtokok.

1. Szabolcsmegyében Vaja község határában fekvő

692 magyar hold jó minőségű szántóföld

rét és legelőből álló birtok eladó. Az évi tiszta bérjövetelem 3500 frt. A bérlet még 1899. április 1-g tart.

2. Demecser község határában fekvő birtok, mely

737 magyar hold

szántó, kaszáló, legelő és nádasból áll, nagy belsőseggel és vasutalómással szintén eladó.

Mindkét birtok tagosított nemesi birtok.

Czím a kiadóhivatalban. 35627

Eibenschitz-i óriás-spárga

Ant. Worell,

csász. és kir. udvari szállító és spargatenyésző. Eibenschitz-beu (Moráviaország)

Több bel- és külföldi kiállításban az első díjakat kitérté. Ajánlja a t. cz. közönségnek egy a saját, mint a Koci A. urtól megvett kőzeteket, melyekből készült a gazdasági egyesületet köztétével spárga és spargavények kitérté szét. Óriás spargavények, valamint ezek javított kitérté, melyek körülmény 14 napnál előbb kitérté és melyeket ő minden növény megerezésért jótállás vállaltatik. Ajánl továbbá május hótól kezdve solo-va szállít spárgát mindig frissen vágva, kötegekben vagy szabadon, sely színt. Minden megrendeléshez a spárga tenyésztés kimerítő leírása (kipróbált módszer) rit) ingyen mellékeltek.

Haszonbérleti hirdetés.

A gróf Szápáry László ő mltóságja tulajdonát képező Szombathelyi várostól 10 kilométernyire fekvő sorok-újfalui uradalom a hozzá tartozó majorok, u. m. Gyulaháza, Edeháza, Szeteháza, Töttös és egyéb épületekkel együtt 1899. március hó 1-től kezdődő újabb 12 évre

haszonbérbe adatik

és pedig akár az egész együttesen, akár külön-külön majoronként is.

Az egész birtok nagysága mintegy 3500 magyar hold, melyből:

szántóföld	2500 hold
rét	200 hold
legelő	160 hold
kert	10 hold
erdő	510 hold
adó alá nem esik	120 hold

Az egyes majorok közt a terület következőleg oszlik fel:

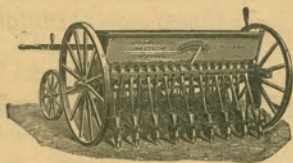
Gyulaháza	1760,
Szeteháza	740,
Edeháza	520,
Töttös	480,

a melyeknek mindenike kellő számu és megfelelő gazdasági épületekkel van ellátva. A részletes haszonbéri feltételek és szerződési tervezetek nálam bármikor betekinthetők, vagy a hozzám intézett megkeresésekre a bérelmi szándékozónak azt készséggel megküldöm.

Dr. Goszthony Mihály,

Budapest, VIII., Trefort-utca 2.

3035

Egyetemes-sorvetőgépek

elismert legfokéletelesből toló kerék rendszer.

Magyar szabadalom Osztrák szabadalom
2507. szám. 44/5690. szám.

Szabadalmazott javításokkal, mint: a legpontosabb beállítás az elvetendő mennyiségnek, kiemelhető készletek, előlrol felbillenthető magcsokrény stb.

A legjobb **TRIEURÖK.** A legolcsóbb kivitelben.

UMRATH ES TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60 sz.

Fűkaszálok és aratógépek, lögerelyblyék, göcséplőkészletek nagy választékban.

ALAPITTATOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

os. és kir. szab. nyergor, szij- és bőrdaruk gyára

BUDAPEST, IV. ker., Koronaherzog-utca 3. sz.

Nagy választék lészerszármak, nyergék, ostorok, zablák, tó-pokrécok, lönyíró ötlék s utazó ezikekben, legjobb kivi

telben jutányos áron. — Előválasztott nyergeszerelések ügyelges s tartósabbok dírt urak részére legolcsóbb áron.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Legelőik javítására rendkívül alkalmas

luczerna és lóherealjakat

métermázsánként 4—5 forintjával, továbbá kitünő minőségű államiat ölmazárolt heremagvakat mérsékelt áron ajánl

Klein Vilmos

magkereskedő **SZATMÁR.**

5576

Eladó szőlővessző.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

„istvántelki immunis“ homoktalaju

szőlőjéből a következő európai és amerikai szőlővesszők eladók:

Gyökeres európai vesszők.

Olasz Rizling 1000 drb. ezre 16 frt.

Sima európai vesszők.

Olasz Rizling	25.000 drb. ezre	8 frt.
Nagy Burgundi	8.000	» 8
Tramini Piros	4.500	» 8
Furmint	500	» 8
Piros Bakar	2.000	» 8
Chasselas blanc	1.500	» 12
croquant	600	» 12
rouge	2.900	» 10
Ménes fehér	9.200	» 10
Madelaine angevine	2.500	» 10
Muscot vegyes	1.900	» 12
Kadarka	200	» 8
Szl.-Lőrincz	1.600	» 8

Gyökeres amerikai vesszők.

Jaquez 3.000 drb. ezre 10 frt

Vialla 800 » 8

Sima amerikai vesszők.

Biparia Sauvage	10.200 drb. ára	6 frt.
Herbemont	10.000	» 6
Jaquez	6.500	» 6

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójához

BUDAPEST, Köztelek intézmények. — Az előállítás tavaszszal történik a megrendelés sorrendjében. — A megrendelésnél a vesszők fele ára előre beküldendő, hátralévő rész utóvetéltel szedték be. — Csomagolásért és vasútra szállításért ezentúl 1 frt számítottatik. **IGAZGATÓ.**

Gőzmivelés.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvégezni; építgy

mélyrigólozást szőlő-telepítésekhez.

Erdőkötők kéretnek, hogy alantí csimemhez forduljanak.
gőszántási vállalkozó

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Manila kéveköto fonalat

bármely szerkezetű aratógépnel alkalmazható gombolyagokban

45 forintért szállít a

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
SZEGEDEN.

Ugyanott gazdasági kótálárnak és valódi kenderzsákak legjobb minőségben előző árban kaphatók. 6497

Impregnált takarmány-répmag

Budapesten kizárólag csakis

Mauthner Ödön
magkereskedésében kapható.

Az impregnálási eljárás abból áll, hogy forró nedves levegő jelenlétében a répmag egy bizonyos időtartamra kénessavval és klórgázal érintkezik, tehát fertőtlenítve lesz, miáltal a répmagok tapadó összes mikroorganizmák, csiragombák stb. teljesen és biztosan megölelnek.

Az impregnált répmag előnyei:

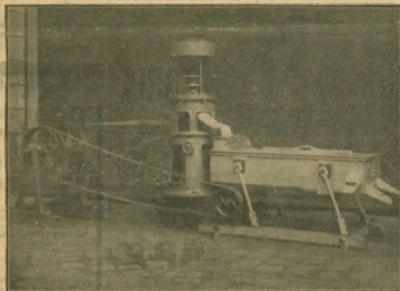
1. Csiraképesége sokkal magasabb mint a nem impregnálté.
 2. 4—5 nappal előbb kel ki, mint az ugyanilyen viszonyok közt elvetett nem impregnált.
 3. Csirázási és fejlődési ereje következtében 10 napon palántája oly erős, mint a nem impregnáltból származó 3 hetes.
 4. Kedvezőtlen tavaszi időjárás esetén az impregnált 20—25 százalékkal nagyobb termést ad, mint ugyan- csak kedvezőtlen tavaszi időjárásnál a nem impregnált.
- Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

(Schweitzer rendszer.)

Budapest. VI. ker., Gyár-utca 48. szám alatt.

Szabadalmazott Schweitzer-féle malmaink a mezőgazdaság terén igen fontos újítást képeznek.

Ezen teljesen új szerkezetű, átjavított malmok egyaránt alkalmasak darálásra és simaőrlésre; a gazdaságban e malmok talán szükség szerint készíthető igen jó minőségű liszt és takarmánytára.

Ezen malmok a Ganz-féle és a Sangerhauseni gépgyárak által gyártatnak, míg az őröltársaság a világhírű Ganz-féle kéregöntvényből készítetteket.

A gazdasági élet követelményeinek megfelelőleg ezen malmokat 5 különböző nagyságban hozzuk forgalomba locomobil, motor, járgány vagy kézihajtásra.

A Schweitzer-féle malmok rendkívüli előnyei a következők:

1. Csekély hajtóerő szükséglet.
2. Rendkívüli nagy munkaképesség.
3. Kétszáz minőségű őrlemény.
4. Kiválóan tartós, javításra nem szoruló szerkezet.
5. Igen egyszerű kezelés.

Ezen malmok beszerzését minden gazdának a legmelegebben ajánljuk.

Részletes leírással, árjegyzékkel és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.